

töredéke került elő, melyek közül többnek peremén bepecsételt bélyeg volt. A kutatóárkokból kiderült, hogy a budaszentlőrinci pálos kolostor kőépületei idáig már nem húzódtak le.

A feltárás területén néhány kelta telepjelenség (gödrök) került elő. A Budaszentlőrincen megmentett leletek a kelta időszak késői szakaszához tartoznak. Az objektumok arra utalnak, hogy itt falusias jellegű település lehetett, melynek szélét sikerült megtalálnunk. A hulladékgödrökben talált kerámiák és paticsdarabok arra engednek következtetni, hogy a telepen felmenő falú, sárral tapasztott favázas házak álltak. Az előkerült edénytöredékek között sűrű tálak, korsók, grafitos, fésűs edények, tárolóhombárok és más háztartási edények voltak. A használati tárgyak közül egy nagy, bronz fibula és szövőszékhez tartozó agyagnehezékek kerültek felszínre. E kis településtöredék a főváros kelta korának nagyon értékes adaléka lehet, hiszen ebből a korból (sőt az egész őskor idejéről) erről a területről nem állt eddig rendelkezésünkre adat. A területet további kutatásra is érdemesnek tartjuk.

BENCZE ZOLTÁN – HANNY ERZSÉBET

30. Budapest, II. Szépvölgyi út 18–22. Ró

1998 folyamán, május és október között, a beruházást megelőzően tárhattuk fel a területet. A római kori beépítettség szempontjából az ásatás a vártnál kevesebb eredményt hozott. Elsősorban az ún. Szépvölgyi árok különböző korból származó geológiai rétegeit figyelhetjük meg, melyen a közeli települések bemosott kerámiaanyaga halmozódott fel helyenként. A kora római korszak településének emlékeként egy gödör anyagát bontottuk ki, melyből jelentős mennyiségű festett bennszülött és kora római házikerámia, valamint egy emailos berakású fibula került elő.

R. FACSÁDY ANNAMÁRIA

31. Budapest, III. Bécsi út 46–50. Ró

1998 júniusától 6 hónapos leletmentést végeztünk az egységes beépítésre szánt terület Bécsi úti keleti felén. Az 1800 m²-nyi felület régészeti kutatását a tulajdonos (SBI Hungary) finanszírozta. A területről, mely az ún. „Bécsi úti római temető” déli részéhez tartozott, a század eleje óta rendelkezünk információkkal (Kuzsinszky B., BTM Adattár H419-83 és Németh M. BTM Adattár 432–77.). 1993 és 1997 között, a Bécsi út 38–44. sz. telkeken sírkertekkel körülvett csontvázas és hamvasztásos sírok kerültek elő.

A terület első római periódusát (I.) idén is szegényesebb életmódra utaló gödrök képviselték, majd az Kr. u. 2. század elején nagyobb, kőfallal körülvett sírkertet alakítottak ki (kb. 400 m²-en), melynek keleti

harmada a Bécsi út alatt fekszik, DNy-i részét pedig újkori pincével pusztították el. A temetkezési egységet Ny-on egy 10 m széles út és vizesárok határolta, belső terét architektonikus konstrukciók, sírkövek és szobrok díszíthették, pusztulási rétegéből mesterien megmunkált kő oroslánfej került elő. A sírkertet 3 egymástól elkülöníthető periódusban használták (II–IV.). A II. és III. periódusból származó mintegy 100 sírból 85 volt hamvasztásos, 15 pedig csontvázas rítusú, ezek pontosabb korszakolása csak a leletanyag feldolgozása után lehetséges. A IV. periódusban köves burkolattal látták el a nyugati oldalon lévő utat, melyet éremleletek tanúsága szerint még a 4. században is használtak. Ekkorra a sírkert már elpusztult, szórványos 3. század végi 4. század eleji temetkezéseket figyeltünk meg erózióval fedett pusztulási rétegében.

PATRICE BERTIN

32. Budapest, III. Bécsi út – Farkastorki út Ró

A Budapest III. Bécsi út – Farkastorki út – Perényi utca – Nagybátonyi út által határolt területen 1998 őszén Interspar áruház építését kezdték meg, melynek során régészeti leletek kerültek a felszínre.

A Nagybátonyi utat a Farkastorki úttal összekötő új útszakasz területén már csak utólag konstatálhattuk az itt húzódó római kori temető hozzávetőleges kiterjedését és rétegviszonyait.

A Farkastorki utat végigkísérő közműárok Bécsi útról induló szakaszának első részét már kiásva, sőt részben visszatöltve találtuk. A metszetfalban látható nyomokból egyértelműen kiderült, hogy a munkálatok során legalább 7 db római kori szarkofág, illetve kőláda sír, valamint földsír semmisült meg részben vagy egészen. A csatornaárok további részében leletmentés során összesen 22 római sírt bontottunk ki, illetve figyeltünk meg a metszetben. Ezek döntő többsége kőláda sír vagy szarkofág. Tájéolásuk Ny-K-i, kevés melléklettel, részben már kirabolva kerültek elő. A kőláda sírok készítéséhez korábbi faragott köveket használtak fel, többek között aedícula-fal részeként valószínűsíthető darabot, valamint sírkertből szárazó loricae-t.

A közműárok „útjába” több, különböző technikával készült falszakasz is bekerült, ezek közül az egyik falsarok sírkert részeként értelmezhető.

Minden hátránya, leleteket megsemmisítő volta mellett a Farkastorki út mentén kiásott közműárok teljes, nagyjából K-Ny-i metszetet eredményezett a Bécsi út és a Táborhegyi út közötti területről.

R. FACSÁDY ANNAMÁRIA

33. Budapest, III. Bokor u. 21. Ró, Kö

1998 késő őszén (október–november) leletmentést vé-

geztünk a PROFORM Ingatlanbefektetési Rt. tulajdonában lévő 300 m²-es telek déli felén és keleti negyedében (kb. 200 m²-en). A telek környezetében már többször megfigyelt mintegy 3–3,5 m vastag újkori feltöltés alatt itt is megjelent az az egyenletesre szántott, szürke, agyagos őshumus, melyből egyaránt került elő középkori és római (szórvány) leletanyag. Az átlagosan fél méter vastag homogén rétegben jelentkező objektumok vagy elérték az agyagos, sárga geológiai réteget, vagy még mélyebbre ásott, árkok betöltésében zárultak. Legkorábbi stratigráfiai egységünk, a Bokor u. 19. sz. telken (1994-ben) és Bokor u. 23. sz. alatt (1995-ben) már megfigyelt kb. 15 m széles csatorna, vagy természetes árok, a várt helyen, azaz a telek nyugati felében jelentkezett. Az É-D-i nyomvonalú, sekély (középen kb. 1 m mély) objektum sötét, tömött, agyagos betöltésében kevert, római leletanyagot találtunk. A csatornát K-Ny-i irányú, keskenyebb és sekélyebb (kb. 1,5–2 m széles és 50–80 cm mély) V-metszetű árok vágta át, melyhez további, kisebb árkok szerveződtek a terület keleti negyedében. A területen 20 sírt tártunk fel, melyeket többnyire az említett árkok betöltésébe ástak bele. 2 szórthamvas, és 3 csontvázas rítusú temetkezés (utóbbiak szerkezetük miatt: 1 tegulákkal bélelt, 1 dolium fedésű, vagy viseleti elemek alapján: caliga szegek) biztosan római korhoz köthető, valószínűleg az i. sz. 3. század végén, vagy a 4. század elején keletkezett. A többi sír leletek hiányában csak viszonylagos meghatározásra ad lehetőséget. Kerámia, üveg és fémtöredékek tanúsága szerint a 2. század elején keletkezett a terület közepén egy szabályos, téglalap alakú áldozati gödör(?), melybe egy ép és egy sérült terrakotta bőségszarut rejtettek el. A ritka tárgyakat tartalmazó gödröt kb. 80 cm mélyen ásták az altalajba, stratigráfiai szempontból a terület más jelenségeivel semmiféle kapcsolatban nem állt.

HABLE TIBOR

34. Budapest, III. Dugovics Titusz tér 13–17. R6

Az ÁMRK épületének tervezett bővítését megelőzően egy több szakaszú kutatási program keretében folytattunk feltárást a területen 1998. augusztus 31–december 1. közti időszakában. Munkánkat a feltárási első szakaszának második ütemeként végezhettük el.

A jelenlegi feltárási szakaszban részben a korábban megkezdett első, részben az ugyanakkor gépi munkával előkészített második szelvény sor megkutatására nyílt lehetőségünk.

A feltárt szakaszon a legkorábbi időszak települési viszonyainak megfigyelésére a metszetek szolgálták: az altalajt sárga agyagréteg alkotja, mely felett sárgásszürke, lelet nélküli réteg van. A legkorábbi település meg-

létére csak a kerámiaanyagból következtethetünk, valamint abból, hogy az itt álló maradványok pusztulása után égett, faszenes réteg keletkezett. Ezt elsimították, s a 2–10 cm vastagságban a kutatott terület rész teljes területén nagyjából azonos szinten találtuk meg. Az égésréteg felett szürkés-iszapos, leletekben gazdag réteget figyelhettünk meg, melyet egy kevertebb, többször bolygatott talajréteg követett.

Ezeket a rétegeket a kőépületek építésekor vágták át. A legkorábban egy nagyméretű, pilléres épület állhatott itt, melynek csak kis részletét tárhattuk fel a mostani ásatási szakaszban. Északi és déli oldalán egy-egy 80 cm vastag fal zárta. A falakat kísérő pillérsorból az északi részen három, a déli részen négy feltárását és dokumentálását tette lehetővé a feltárt terület kiterjedése. A pillérek egymástól való távolsága 2,45 m. Az alapozásuk azonos és megegyezik a falakéval: agyagba rakott és az építési réteg alatti kb. 50 cm-től kezdődően habarccsal megerősített vegyes falazat. Ugyanilyen technikával készült az építési réteg felett változó magasságban megmaradt falrész is. Az épület járósíntje nem, csak építési rétege dokumentálható. Az átlag 10 cm vastagságú, egyenletes felületű meszes-kőporos réteg természetesen a fal mellett és a pillérek körül vastagabb, az épület belseje felé vékonyodik, helyenként el is tűnik. A pillérek között az épület belső részének mérete 12,50 m. Északi részét részben egy későbbi, apszisos épület építésekor bontották el. Ezt az épületet többször átépítették, alapozása a csak az északi terület részén megfigyelhető, 2. számú égésréteg felett szintig nyúlik le. A 2. periódusban a déli falrészlet nyugat felé megtoldották. A fal alapozása részben agyagba rakott, felső részén habarccsal erősített, egyes szakaszai opus spicatum technikával készültek. Az épület bővítésekor az északi helyiséget is megnagyobbították, ezen a fal szakaszon nagy felületen, összefüggően megmaradt az eredeti vakolat. Jelenleg az épületből három, csak részben rekonstruálható helyiséget tudunk megkülönböztetni: a legdélebbi, apszisos helyiséget, melynek csak a DK-i töredékét tudtuk ebben az ütemben kibontani. Az eredeti járósíntre csak a padlófűtés nyoma alapján következtethetünk. A nyugati helyiségben levő padlófűtés terrazzo padozata összetöredezett, részben beszakadt. Az épületet freskók díszítették, az északi helyiség törmelékrétegéből festett vakolattöredékek kerültek elő a terrazzo padló töredékeivel. Feltűnően sok terra sigillata töredék került elő az épület helyiségeiből és környékéről.

A pilléres építmény „belsejében” került elő egy annál későbbi kőépület, melynek jelenleg egy helyiségét ismerjük. Ugyanezen a területen állt egy ma már csak pusztulása révén ismert, földbe ásott római ház. Alaprajza lekerekített sarkú téglalap. Valószínűleg kapcsolatban állt azzal a csak nyomaiban megmaradt római